

Subjektivní stránka trestného činu

Formulace soudu, že obviněný věděl, že se dopouští „trestné činnosti“, resp. závěr, že obviněný věděl, že jeho jednání je „mimo zákonné mantinely“ je neurčitý a nelze z něj dospět k závěru, že obviněný věděl, že se dopouští jednání, které znamená účast na konkrétním trestném činu.

Formulace soudu, že obviněný věděl, že se dopouští „trestné činnosti“, resp. závěr, že obviněný věděl, že jeho jednání je „mimo zákonné mantinely“ je neurčitý a nelze z něj dospět k závěru, že obviněný věděl, že se dopouští jednání, které znamená účast na konkrétním trestném činu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 448/2003, ze dne 29.4.2003)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněného J. J., proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 6. 2002, sp. zn. 3 To 199/2001, v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 2 T 10/2001 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se ohledně obviněného J. J. zrušují rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 6. 2002, sp. zn. 3 To 199/2001, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 9. 2001, sp. zn. 2 T 10/2001. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené části rozsudků obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Brně přikazuje, aby věc obviněného J. J. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 19. 9. 2001, sp. zn. 2 T 10/2001, byl obviněný J. J. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 4 tr. zák. a odsouzen podle § 247 odst. 4 tr. zák. k trestu odnětí svobody na pět a půl roku se zařazením do věznice s ostrahou podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. Dále bylo rozhodnuto o jeho povinnosti k náhradě škody. Kromě toho bylo rozhodnuto o vině, trestu a povinnosti k náhradě škody i ohledně obviněných Z. K. a R. S.

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podali obvinění J. J., Z. K. a R. S. odvolání, o kterých rozhodl Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 6. 6. 2002, sp. zn. 3 To 199/2001. Vrchní osud v Olomouci zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. rozsudek Krajského soudu v Brně a podle § 259 odst. 3 tr. ř. sám ve věci znovu rozhodl. Obviněného J. J. uznal vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zák., odsoudil ho podle § 247 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody na čtyři roky se zařazením do věznice s ostrahou podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. a zároveň rozhodl o jeho povinnosti k náhradě škody.

Podkladem odsuzujícího výroku bylo zjištění, že obviněný J. J.

- společně s obviněnými Z. K. a R. S. se dopustili jednání, při němž obžalovaný Z. K. požádal obviněného J. J., aby sehnal autodopravu, že potřebuje převézt zboží ze skladu v B., za což a za pomoc s nakládáním mu slíbil 150.000,- Kč, obviněný J. J. obstaral autodopravu, což oznámil

obviněnému Z. K., který řekl obviněnému R. S., aby jim ukázal cestu do skladu v B., a obviněnému J. J. předal klíče od objektu, potom obvinění J. J. a R. S. spolu s M. V. st. a M. V. ml. společně odjeli dne 23. 8. 1997 do B. do skladu obchodní společnosti S.T., s. r. o., kde naložili v době od 21:20 do 23:00 hodin 340 kartonových krabic s flanelovými košilemi v hodnotě 1.224.000,- Kč a 7 kartonových krabic s koženkovými vestami v hodnotě 71.400,- Kč, které odvezli v nákladním vozidle zn. LIAZ s vlekem řízeném M. V. st., a obviněný Z. K. druhý den zboží prodal B. S. za částku 420.000,- Kč a za provedenou autodopravu předal po zaplacení částku 1.000,- Kč za pohonné hmoty M. V. st. ještě 29.000,- Kč; tak způsobili svým jednáním obchodní společnosti S. T., s. r. o., škodu ve výši 1.295.400,- Kč (bod 3 rozsudku),

- společně s obviněným Z. K. se dopustili jednání, při němž po vzájemné dohodě, kdy obviněný J. J. dohodl s M. V. st. provedení autodopravy, obviněný Z. K. poskytl do nákladního vozidla zn. LIAZ z důvodu jeho nepojízdnosti akumulátor a pak přivezl nabíječku, kterou akumulátor nabil, obviněný J. J. spolu s řidičem M. V. st. odjeli dne 31. 8. 1997 do skladu obchodní společnosti S. T., s. r. o., kde zjistili, že je jiný zámek, obviněný J. J. vrátnému předstíral, že volá majiteli společnosti S. T., s. r. o., a pak mu řekl, že tento souhlasí, aby byl zámek uříznut, což učinili, a odcizili zde v době od 21:10 do 22:00 hodin nejméně 170 kartonových krabic s flanelovými košilemi v hodnotě 612.000,- Kč a 4 kartonové krabice s koženkovými vestami v hodnotě 40.800,- Kč, vše v celkové hodnotě 625.800,- Kč ke škodě obchodní společnosti S. T., s. r. o., uvedené zboží objednaný autodopravce M. V. ml. odvezl nákladním vozidlem zn. LIAZ s vlekem téhož dne B. S. a obviněný Z. K. prodal uvedené zboží B. S. za částku 204.000,- Kč, poté předal obviněnému J. J. 60.000,- Kč a řidič M. V. ml. obdržel 20.000,- Kč (bod 4 rozsudku).

Obviněný J. J. podal prostřednictvím obhájkyne v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci. Tento rozsudek napadl v jeho se týkajícím výroku o vině, trestu a náhradě škody. Dovolání podal z důvodu stanoveného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Tvrdil, že nenaplnil subjektivní ani objektivní stránku trestného činu krádeže. Jako relevantní dovolací důvod uplatnil námitku, že pokud obstaral autodopravu a pokud naložil, odvezl a předal zboží obviněnému Z. K., nepřisvojil si cizí věc, nýbrž působil pouze jako přepravce zboží. Navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek v celém jeho se týkajícím rozsahu a aby ho zprostil podle § 226 písm b) tr. ř. obžaloby.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3, 5 tr. ř. ohledně obviněného J. J. napadený rozsudek i předcházející řízení a dospěl k následujícím závěrům.

Trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zák. se dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, čin spáchá vloupáním a způsobí takovým činem značnou škodu nebo jiný zvláště závažný následek. Trestný čin krádeže je úmyslným trestným činem (§ 3 odst. 3 tr. zák.), což znamená, že skutkové okolnosti, které naplňují po objektivní stránce znaky trestného činu krádeže uvedené v § 247 odst. 1 tr. zák., musí být zahrnuty úmyslem pachatele (§ 4 tr. zák.).

Jednání obviněného J. J. uvedené v bodě 3 napadeného rozsudku a popsané v podstatě tak, že obviněný obstaral autodopravu, odjel spolu s dalšími osobami do skladu, naložil kartonové krabice s košilemi a vestami a odvezl je, neodpovídá zákonným znakům trestného činu krádeže, pokud spočívají v tom, že pachatel si přisvojí cizí věc. Z takto popsání jednání totiž není zřejmé, že by toto jednání bylo neoprávněným odnětím uvedených věcí z dispozice jeho vlastníka, resp. jiné osoby s dispozičním právem k věcem. Tato okolnost vyplývá z celkových souvislostí posuzovaného případu, z nichž je zřejmé, že objektivně šlo o odcizení zboží obchodní společnosti S. T., s. r. o. Je však třeba, aby byla ve skutkové části výroku o vině též odpovídajícím způsobem vyjádřena. Pokud jde o jednání

obviněného J. J. uvedené v bodě 4 napadeného rozsudku, je součástí jeho popisu výslovně i to, že šlo o odcizení zboží ke škodě obchodní společnosti S. T., s. r. o., což po objektivní stránce koresponduje se zákonným znakem „přisvojí si cizí věc“ ve smyslu § 247 odst. 1 tr. zák.

Výrok o vině obviněného J. J. trestným činem krádeže však nemůže obstát především proto, že ohledně subjektivní stránky činu došly soudy k takovým skutkovým závěrům, které nenaplníjí zákonné znaky úmyslu ve vztahu k odcizení zboží. Krajský soud v Brně na str. 16 odůvodnění svého rozsudku učinil závěr, že obviněný „musel předpokládat, že se dopouští trestné činnosti“. Vrchní soud v Olomouci se s tím na str. 21 odůvodnění svého rozsudku ztotožnil a doplnil dalšími úvahami, které na str. 22 odůvodnění svého rozsudku uzavřel konstatováním, že obviněný „si musel být vědom toho, že jeho jednání je mimo zákonné mantinely“. Jde o to, že závěr, že obviněný „musel předpokládat, že se dopouští trestné činnosti“, ani závěr, že „si musel být vědom toho, že jeho jednání je mimo zákonné mantinely“, logicky nutně a zcela jednoznačně neznamená, že obviněný věděl, že jeho účast na celé akci je účastí na krádeži. Pokud obviněný musel předpokládat, že se dopouští „trestné činnosti“, neznamená to bez dalšího to, že musel předpokládat, že se dopouští právě krádeže. Pojem „trestná činnost“ se nemusí se zřetelem k povaze posuzovaného skutku krýt s tím, že jde o trestný čin krádeže, a připouští i jiné trestné činy (např. trestný čin podílnictví podle § 251 tr. zák. nebo podle § 252 tr. zák. a další trestné činy proti cizímu majetku). Pojem „jednání mimo zákonné mantinely“ je ještě vágnější a připouští dokonce i to, že vůbec nemusí jít o trestný čin, natož právě o trestný čin krádeže, a že se může jednat i o takové protiprávní jednání, které je porušením jiného zákona než trestního zákona (např. obchodního zákoníku). Jestliže soudy svá skutková zjištění týkající se subjektivní stránky činu, konkrétně toho, co o jeho povaze věděl obviněný, završily závěrem, že obviněný věděl, že se dopouští „trestné činnosti“, resp. závěrem, že věděl, že jeho jednání je „mimo zákonné mantinely“, tak to ještě neznamená, že obviněný věděl, že se dopouští jednání, které znamená účast na spáchání trestného činu krádeže. Žádný ze soudů neučinil jasný a výslovný závěr o tom, že by obviněný věděl, že jeho jednání je účastí na trestném činu krádeže (pojem „účast“ je tu používán ve významu zahrnujícím i spolupachatelství).

Skutek byl tedy ohledně obviněného J. J. nesprávně právně posouzen ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud proto ohledně obviněného J. J. zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci a jako vadnou část předcházejícího řízení i rozsudek Krajského soudu v Brně. Kromě toho Nejvyšší soud zrušil i všechna další rozhodnutí, která na zrušené části obou rozsudků obsahově navazovala a která jejich zrušením pozbyla podkladu. Nakonec Nejvyšší soud přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc obviněného J. J. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pro úplnost považuje Nejvyšší soud za nutné dodat, že nijak nepřihlížel k té části dovolání obviněného J. J., v níž byly uplatněny námitky, které svým obsahem nenaplněovaly deklarovaný zákonný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Jde především o námitky, jimiž obviněný polemizoval s tím, jak soudy hodnotily důkazy a jaká skutková zjištění z nich vyvodily, což se týká zjištění ohledně telefonátu obviněného a přijaté peněžní částky v rámci útoku uvedeného v bodě 4 napadeného rozsudku. Lze jen poznamenat, že nesprávné právní posouzení skutku ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu znamená nesprávná podřazení skutkového stavu, jak ho zjistil soud, pod hmotně právní ustanovení, tj. pod ustanovení trestního zákona. V rámci tohoto dovolacího důvodu není možné namítat nesprávnost samotných skutkových zjištění, vadné hodnocení důkazů apod. Dovolací důvod nenaplníjí dále námitky proti výroku o trestu, tj. námitka, že jako přítěžující okolnost bylo hodnoceno spáchání činu ve zkušební době podmíněného odsouzení, a námitka, že Vrchní soud v Olomouci porušil tzv. zákaz reformace in peius. Tyto námitky nenaplníjí dovolací

důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ani pokud jde o „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Námitky proti výroku o trestu lze zásadně uplatňovat jen prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Protože Nejvyšší soud nepřihlížel k té části dovolání, v níž nebyly uplatněny námitky korespondující s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nebral v úvahu ani tu alternativu závěrečného návrhu, která směřovala k tomu, aby Nejvyšší soud zrušil jen výrok o trestu a uložil mírnější trest.

Nejvyšší soud se zabýval otázkou, zda není namístě, aby podle § 265k odst. 2 tr. ř. s přiměřeným použitím ustanovení § 261 tr. ř. zrušil napadený rozsudek i ohledně obviněných Z. K. a R. S. Shledal, že takový postup není opodstatněný. Důvod, z něhož Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch obviněného J. J., se vztahuje k otázce, co tento obviněný věděl o povaze skutku, jehož se zúčastnil. Tento důvod nijak neprospívá ostatním obviněným, protože otázku, co jim bylo o povaze skutku známo, je nutno posuzovat u každého z nich zvlášť a samostatně. Ze závěrů, které Nejvyšší soud učinil ve věci obviněného J. J., tedy nevyplývá nic ve vztahu k ostatním obviněným.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)